

1. Antonij. s. Pauli / *diff. de Libertate Christiana*, Halle 1706.
2. Baumgarten s. Sijism. Jac. / *diff. de Christo Homine Obligatione Legum Divinarum antecedente et externa solito* Halle 1742.
3. ——— *diff. de Efficacia S. Scripturae naturali et Supernaturali*, Halle 1742.
4. ——— *diff. de Vocazione Dei ad Salutem*, Halle 1742.
5. ——— *Examen Miraculi Legionis fulminatrix*, Halle 1740
6. ——— *diff. Vindiciae textus Graeci N. T. contra Joh. Harduinum exhibentem*, Halle 1742.
7. ——— *diff. de imputatione peccati Adami, tibi posteris facta*, Halle 1742.

DISPUTATIO THEOLOGICA,
DE

26

**PODOLATRIA
PAPÆA,**

SIVE

**OSCULO PEDUM PONTI-
FICIS ROMANI,**

Quod ipse ex stricto jure Divino & Humano
ab omnibus Christianis & summis
Christiani orbis Monarchis
exigit,

*DIVINA ASSISTENTE GRATIA
CONSENTIENTE VENERANDA FACULTATE
THEOLOGICA,
SUB PRÆSIDIO*

BERNHARDI von SANDEN,

SS. Theol. Doct. Prof. Prim. Concion. Aul. Prim.
Consist. Cambiensis Consiliarii,
ad defendendum suscepta

à

JOHANNÉ HENRICO KRÉUSCHNER,

Ad Diem i. Septembr. Anno MDCCX . H Lq; S:

REGIOMONTI, TYP.S REUSNER ANIS.

P
O
D
O
L
A
T
R
I
A
E
D
E
N
P
A
T
R
I
Æ
P
A
T
R
O
N
I
S
E
T
A
M
I
C
I
S.

JOHANNES HERRICO KRETSCHMER
11. Dec. 1. 1794. Anno MDCCLXXXXIV. H. L. S.
MAGNIFICENT. TYP. S. REUSNER AUCT.

sculi, quò vel amorem vel reverentiam vel subjectionem erga se invicem, ex antiqua consuetudine, declararunt homines etiam benè morati, varium fuisse olim, & ex parte hodiernum, esse usum; Viri eruditi & clarissimi interque eos Georg Rittershusius edita de osculis Diss. historico-philologica jucunda, ut eam vocat, Francof. ad Viadrum Anno 1621. in 12mo, recusa ib. in 4to A. 1689. Jacob. Heeren Schmidt de Osculologia Patriarcharum, Prophetarum, Imperatorum Wittebergæ edita A. 1630. & prolixo tractatu Mart. Kempius, quem post geminam de hac materia dissertationem Jenæ editam XXV. auxit dissertationibus, & titulo operis polyhistorici ornatum hic Regiononti edidit A. 1677. Francofurti recusum A. 1680. ut alios taceam, exposuerunt. Abusum verò osculorum quandoque turpissimum ut in aliis, ita maximè in deosculatione pedum Romani Pontificis tantum non omnes, exceptis solis Papæ adulatoribus, virgula censoria meritò notarunt, qui factum hunc intolerabilem & abominabilem Romani Præfulis à gnationibus Romanis non solum excusari, sed & defendi ex Scriptura & Antiquitate sacra, animadverterunt. Quò ergo specimen hoc sive manifestum indicium insolentiæ Papalis magis pateat, placet de hoc osculo pedum Pontificis Romani aliqua hic commentari, officiumque illud, quod sibi deberi putat à quolibet mortalium etiam in summa dignitate à Deo in his terris locatorum, neque ad humilitatem à summo Ecclesiæ Monarcha CHRISTO suis Ministris, commendatam, neque ad modestiam primorum Ecclesiæ ministrorum & Apostolicorum virorum sive Episcoporum quadrare, sed tyrannicum & irreligiosum prorsus esse, hac dissertatione per stricturas breves declarare.

§. II.

Hoc officium magni semper fecerunt Hieromonarchæ illi, adeò, ut inter dictatus Gregori VII. sive Hildebrandi, in quo autoritas sive potius tyrannis pontificia ad *an. 1075* pervenit, in Concilio

A

lio

2
lio Romano A. C. 1076. inter Canones fuerit relatum : Quod folius
Papæ pedes omnes deosculentur , cujus Canonis meminit
Baronius in Annalibus ad hunc annum §. 32. & alii passim. In Ce-
rem. Rom. L. 3. Sect. 1. canone quodam , quem laudatus Kempius
Diff. X §. 1. adducit : omnes homines , cujuscunque sint dignitatis
ac præminentia , jubentur , ut primum in conspectum Papæ veni-
unt , distantibus spatiis ter ante illum genua flectere , ejusque pedes
osculari. Ibidem idem requiritur ab Imperatore Romano, ita etiam, ut
post osculapedis & manus eidem aliquantulum assurgat, atque oscu-
lo mutuo charitatisq; amplexu eundem recipiat Pontifex. Libro sa-
crarum ceremoniarum L. 1. Sect. 5. c. 3. ex citatione Petri Molinæ de
Monarchiâ Papali c. XXV. p. m. 334. & in Hyperaspiste adversus ca-
lumnias Sylv. Petra Sancta Jesuitæ c. XXIII. p. m. 168. hæc habentur :
Cæsar iterum cum appropinquat , ad gradus sedis genu flectit , demum
ad Pontificis pedes pervenit , illos in reverentiam salvatoris devotè
osculatur. Nec Imperatrix civilius excipitur, additur enim ; Ponti-
fex recipit Imperatricem ad osculum pedis. H. I. Equidem observant
quidam tum ex Ceremoniali Romano tum ex Descriptionibus Coro-
nationis Pontificiæ , Papam in osculando distinctionem facere perso-
narum ; ita ut solus Imperator os Papæ osculetur , manum Cardina-
les , genu Episcopi , pedes gregarii & vulgares. Verum differen-
tiam istam raro attendi & Regum potentissimos neququam ab osculo
pedum exemptos fuisse laudatus Kempius variis exemplis ostendit ibi-
dem §. I. & IV. Inter alia portentosa superbiæ exempla & quibus pa-
ria nullæ ab omni ævo historiæ suppeditant , est illud Friderici Barba-
rossæ dicti , qui ut filium Ottonem à classe Venetâ à partibus Papæ
stante captum liberaret , Venetias ad Papam venit Alexandrum III. ad
pedis osculum vero admittus super gradibus templi S. Marci , hanc ex-
pertus est ferocientem Papæ infantiam , ut sibi provoluto ad pedes su-
berbissimus Pater cervicem pede feriret abutendo Scriptura Ps. XCI.
13. Super aspidem & basiliscum ambulabis & conculcabis leonem &
draconem. Cumque Imperator indignè sic exceptus, se hanc subje-
ctionem non Papæ sed Petro exhibere protestaretur , dicendo : Non
tibi sed Petro scilicet hæc dicta sunt ; recessit superbè : & mihi & Petro,
Gesta hæc sunt Venetiis A. C. 1177. & referuntur à Bessarione ,
quem citat Baronius , Joh. Stella S. Veneto libro de vitis Pontifi-
cum,

3

cum, maximè ab Hieronymo Bardi Florentino, qui de rebus Venetis scripsit Commentarios, (quibus subjungit explanationem historiarum, quæ picta sunt in tabulis, quibus atria scrutinii & Magni Consilii Venetæ urbis sunt ornata) Sicut & hæc historia omnium, qui atrium hoc, quod Consilium magnum dicitur, oculis hodiernum sistitur, depicta à Frid. Zuccarò F. An. Salv. c. 13 LXXII Perfect. An. clò lccIII: ut habet artificis subscriptio (post veterem inscriptionem ab A. 1228.) Hic Papa stans, brachiisque à Venetorum Duce & Cardinali quodam suffultis, pede sinistro cervicem Imperatoris gradibus solii Pontificii incumbentis & sanctitatem summi Episcopi venerantis comprimit in eumque superbos oculos defigit, magna hominum multitudine sacram tragœdiam attonitè spectante. Imò monstratur ipse locus, ubi hoc factum, scilicet lapis exiguus soleam pedis vix superans operis tessellati & varii coloris: Quasi servilis hæc exceptio Imperatoris tanti in hoc suo palatio maximè ad ejus dignitatem faciat. Pudet quidem hujus facti Baronium, qui id negat ad A. 1178. sicut & alii & inter eos Celeberr. Conringius de finibus Imperii Germanici L. 1. c. 2. §. 4. de ejus veritate dubitarunt. Verum B. D. Wagenfeil Disp. de Imper. qui post Francicos &c. p. 17. hæc revera acta fuisse prolixè defendit. Ita hodiernum Romæ in Vaticano pictura habetur, in qua Carolus V. gloriosissimus Rom. Imperator (etiãsi id ipsum fortè nunquam factum) Paulo Pontifici pedes deosculatur, cum hac subscriptione:

E Lybia advenit Romanas victor ad arces
Cæsar in niveis aureus ivit aquis,
Ille triumphavit; sed tu, plus, Paule, triumphas
Victor namque tuis oscula fert pedibus.

Ex quibus exemplis patet, non esse verba honoris, quibus sua servitia etiam homines de vulgo in Italia & Gallia sibi offerunt, dum hi dicunt: Je vous baise les mains; illi: Io baccio le mani à vos Signoria, qualia fortè illa sunt, quæ in literis Principum ad Papam missis oscula manuum & pedum offerunt, quomodo Ludovicus Bavarus imò Carolus V. scripsisse legitur. Vid. Kempius l. c. §. 33. sed re ipsa hunc honorem sibi in adoratione hac deferendum esse omnino velle Papam. Quin eò processit vesana hæc ambitio Papalis, ut non so-

A 2 lum

4
lum deosculationem pedum statim post electionem factam in sella posita ante altare & Pontificalibus vestibus indutus accipiat à Cardinalibus, quibus tamen in benevolentia signum & manus & genas osculandas præbet, & mox in Vaticanum deportatus, & aræ maximæ impositus iterum eorundem adorationem, quam à Clero itidem in coronatione pedis complexu & deosculatione recipit. Vid. B. D. Wagenfeilius in Analectis de Ritibus Eccl. Rom. Tom. V. Peræ Literar. p. 1105. & seqv. Item D. Laur. Banck, Prof. Franecq. in Tract. quem Romam Triumphantem inscripsit edit. A. 1645. c. 10. p. 167. Quod officium inde toties, quoad vivit, in audientis & solemnitatibus repetitur. Sed & post mortem hoc sibi Religionis officium præstari volunt Pontifices. Sic enim Laur. Banck cit. de Roma triumph tract. testis est, Urbani VIII. demortui corpus per quatrimum in Basilicâ Apostolica expositum fuisse, ut unicuique illud invisere & pedes expositi cadaveris deosculari concessum esset. Sic & Sixti V. corpus in sacello Gregoriano ita repositum fuisse scribitur in Conclavi (sic vocatur descriptio electionis Papæ in conclavi facta) super electione Urbani VII. ut pedes extra cancellos ferreos prominere, & à populo, qui spectatum accedebat, osculum illis figi posset. Quod quandoque cum tanto fieri ardore, ut insigendo oscula simul particulas panni à sandaliis Papæ dentibus abscissas, tanquam sanctas reliquias, secum rapiant superstitionosi, ut sæpius novis sandaliis pedem munire sit opus, referunt, qui hanc superstitionem oculis suis lustrarunt. Vid. quoque laudatus Wagenfeilius l. c. p. 1081.

§. III.

Hanc ergo in Pontifice Romano, qui in humilitate præluere debebat aliis, turpissimam arrogantiam merito reprehendimus & averfamur. Non enim congruit illa (1.) cum *exemplo Christi*, ad quod quàm maximè se componere debebat Papa, quia Ejus vicarium se venditat. Nam ubi legitur, quod Christus suos Apostolos & fideles, cum quibus conversatus est in his terris, invitaverit vel admiserit ad deosculandum pedes? Si dicant mulierem peccatricem tamen lacrymis rigasse pedes Christi iisque oscula fixisse, Luc. VII. 38. Sanctas mulieres, Christum à mortuis excitatum videntes, tenuisse ejus pedes,

5

des. Matth. XXVIII. 9. omnesque Discipulos eundem adorasse in monte oliveti cum ascensurus esset. Mat. XXVIII. 17. Luc. XXI. V. 52. & procul dubio in hac adoratione deosculatos fuisse pedes Christi. Hæc utiq; huc non quadrant, quia quod attinet posteriorem Venerationem Christi, nihil de deosculatione pedum hic legimus, nec illam permissam fuisse à Christo, probabilius inde existit, quia Mariam Magdalenam ab tactu sui prohibuit. Joh. XX. 17. Peccatrix vero illa, cujus deosculacionem pedum suorum laudavit Salvator, in seria quidem pœnitentia cordis, non verò in religiosâ hæc deosculacione ad imitandum proponitur. *Ut lacryma satisfactionis sunt documenta, ita oscula reconciliationis indicia,* inquit Petrus Chrysológus. Ipse potius Salvator ad pedes suorum Apostolorum se demississe legitur, & in lotionem pedum eorum exemplum humilitatis dedisse. Joh. XIII. 13. 14. 15. Nec enim major disparitas Papæ & Christi ex ulla re quam ex hac *πρόδοξία* apparet. Cur enim Papa non potius exemplum Christi lavantis pedes Apostolis suis imitatur, sed suos pedes non discipulis & inferioribus solum, sed & ipsis Principibus, Imperatoribus lambendos & lingendos in osculis porrigit? Cur non imitatur exemplum Petri, cujus se successorem jactitat, qui ad hunc honorem obstupesciebat, eumque cum maxima contestatione deprecari malebat. Cur legem tulit, qua Principes tenentur pedes ejusdem vel potius crepidas lingere? *Hæc, quisquis perpenderit,* inquit Petrus Molinæus in Hyperaspiste p. 174. *comperiet, ex mente Papicolarum in isto pedum osculo Papam suscinere Petri, osculantes verò Papæ pedes suscinere Christi personam ejusque exemplum imitari, ac proinde Papam aliquo modo Christum ad suos pedes abjicere.* Equidem & ipse Papa quandoque die Viridium à sella Pontificali surgens ad pedes pauperum peregrinorum se demittit, ad exemplum Christi pedes loturus; pedes tamen non osculatur, imo ne lavat quidem sed pauxillo aquæ rosacæ dextrum aspergit pedem, iisque nummo aureo & argenteo donatis, ad mensam lautissimis epulis instructam ministrat, ceu refert ex *ἀποψη* D. Joh. Fabricius in Amcenitatibus Histor. Orat. de utilitate Itineris Italiæ p. m. 596. ubi ejusmodi nummum cum imagine & nomine Clementis X. Pontif. Max. ab una facie, ab altera vero Christi in pedum lotionem, cum subscriptione: Exemplum dedi vobis, depictum exhibet. Sed in ipso humilitatis hoc exemplo, quod sibi

9
imitandum sumpsit Papa, typus arrogantiae & superbiae satis perspicitur, quodque magis amet suorum quam aliorum pedum deosculationem, quam quotidie admittit.

§. IV.

Sicuti ergo Papa in hisce ab humilitate Christi longè abest, & nondum didicit illud, quod suis discipulis inculcavit Christus Matth. XI. 29. *Discite à me, quia mitis & humilis corde;* Ita nec (II.) Apostolorum vel ipsius Petri humilem gerit spiritum. Certe ipse Petrus, quem primum Papam faciunt, & cujus successores in sede Apostolica & Episcopali se esse volunt, ne adorationem quidem civilem & humanam ad suos pedes à Cornelio Centurione factam admittere voluit: Negavit sibi debere illam adorationem, licet non esset divina, *quia*, inquit, *& ego homo sum.* Act. X. 26. Sic prostrationem ad suos pedes declinavit Petrus, Corneliumque de terra surgere iussit; quid dicturus fuisset, si osculari pedes suos is præsumpsisset? Sicut & Angelus Johannem prohibuit, ne ipsum adoraret. *Ne facias*, dicit, *conservus tuus sum, DEUM adora.* Apoc. XIX. 10. Ea erat modestia Angeli, ut ne quidem civilem cultum ex hac ratione, quod Apostoli esset conservus, admittere voluerit. Quæ ergo est immodestia Papæ, multo plus in osculo pedum admittentis & exigentis? Offerebant Apostoli oscula pacis suis Auditoribus, & ad deosculandum se in conventibus sacris osculo charitativo hortabantur. Paulus valedicens suis Ephesiis accipiebat ab iisdem osculum: *Procumbentes enim super collum Pauli osculabantur eum.* Act. XX. 37. *Salutate invicem osculo sancto* scribit I. ad Corinth. XVI. 20. 2. ad Corinth. XIII. 12. & ad Thessal. I. Ep. V. 26. nec non Petrus I. Ep. V. 14. Unde in primitiva ecclesia Christiani finitis precibus, ante eucharistiæ administrationem, osculo mutuo tanquam pacis & fraternitatis signo se salutabant, *ut ostenderent labia, quod fiebat in conscientia, scilicet quod Corda cordibus conglutinata essent sicut labia labiis*, ut loquitur Augustinus Serm. I. Vigil. Paschæ. Ita enim habent Constitutiones Apostolicæ L. VIII. c. 11. *Post orationem pro fidelibus Diaconus dicebat: Ἀσπάζεσθε ἀλλήλους φιλήματι ἁγίῳ.* *Salutate vos invicem osculo sancto: & osculentur Clerici Episcopum, viri laici viros, mulie-*

res se invicem. Hujus osculi meminit Justinus Martyr Apol. II. pro
 Christ. p. m. 76. Tertullianus de oratione c. XIV. Tom. I. Operum,
 p. m. 183. Clemens Alexandrinus Pædag. L. III. c. XI. p. m. 257. Cy-
 rillus Hierosolymitanus Catech. myst. V. p. m. 239. 240. Origenes
 L. X. in Ep. ad Rom. Hieronymus in Cant. hom. I. p. 52. C. Chryso-
 stomus de compunctione cordis L. 1. Ex professo Justinus Martyr
 citato loco totum cultum sacrum describit, & quæ in ea Præsidis &
 fidelium fuerint officia & partes, nec tamen meminit osculi alicujus
 dati Præsidi Sacrorum, nedum proolutionis ejusmodi fidelium ad
 osculandos pedes Episcopi, quem Προεδάτωρα Præsidem vocat, cum
 tamen maximè opportunum esset, tale quid addere, nisi à simplici-
 tate Apostolica id prorsus alienum fuisset. Nec in aliis scriptis Pa-
 trum primorum seculorum, in quibus ritus & ceremoniæ externæ &
 reverentia quoque ecclesiæ ministris debita describuntur, ejus rei aut
 vola exstat aut vestigium. Quare (III) hæc pedum deosculatio P.
 R. fit contra praxin antiquioris, purioris & sanctioris Ecclesiæ.

s. V.

Quanquam verò sequentibus seculis hunc honorem Sacerdoti-
 bus Christi non solum à gregariis hominibus sed & à Principibus ac Im-
 peratoribus delatum fuisse ex singulari pietate & amore legamus, ut
 eorundem manus sacra peragentes oscularentur. Sic enim Ambro-
 sius de Dign. Sacerd. cap. 2. inquit: *Videas Regum colla & Principum
 submitti & exosculatis eorum dextris, orationibus eorum se communiri
 credunt.* Et ejusmodi manus osculum Ambrosium admisisse testa-
 tur Paulinus Presbyter in vita Ambrosii p. 2. & 3. S. Meletii Ar-
 chi-Episcopi ingressum Antiochiæ sic describit Chrysofomus Hom.
 XLV. Tom. 1. Operum in V. T. col. 523. *Quando ad vos veniebat
 & universa civitas ei obviam processerat, alii quidem propè accedebant,
 & pedes prebenschabant, & manus osculabantur.* Plura exempla de
 hisce vid. apud Sidonium Apollinarem L. VIII. Ep. XI. p. 526. & Sa-
 varonis Not. ad h. l. p. 532. Attamen illa, etsi honorem maximum
 Episcopis tum temporis exhibitum fuisse, testentur, non tamen pedum
 oscula Episcopo Romano soli oblata aut isto tempore fuisse usitata de-
 clarant. Honorem illum non uni sed omnibus promiscuè Episcopis dela-

delatum ostendunt, quem sibi soli deberi Papa hodie præterdit. Procedebant illæ deosculaciones ex voluntate & affectu pio, non ex debito nedum lege & constitutione Christi aut Apostolicâ. Sed & quam insolita fuerit ejusmodi prostratio ad pedes Episcopi, extra pœnitentiam publicam, adhuc Gregorii Magni tempore, vel inde patet, quod ipse Monacho, sibi hujusmodi reverentiam exhibituro primus se inclinaverit, nec ante surrexerit quam ipse prius surgeret. Verba Joh. Diaconi, qui vitam ejus descripsit, hæc sunt; *Enarravit nobis Abbas Johannes Persa, Sanctus & Reverendus Vir existens, de Magno Gregorio, Beatissimo Papa Romano* (Prati Spiritual. c. 15.) *Quoniam ivi Romam ad adorandum loculos Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli: & una dierum cum stare in medio civitatis video Papam Gregorium per me transiturum & cogitavi me mittere antecum. Cum ergo mihi appropinquasset Papa, videns, quia pergerem, ut mitterem me ante eum sicut coram DEo, primus misit se ante me super terram, & non ante surrexit, quam ego prior surgerem. Et amplexatus me cum magna humilitate, tribuit mihi per manum numismata tria & jussit mihi dari casulam & necessitates meas omnes. Glorificavi ergo DEum, qui dedit ei talem humilitatem circa omnes & eleemosynam & charitatem.* H. I. L. IV. Vit. Gregorii Papæ cap. LXIII. ante Oper. Gregor. Tom. I. p. m. 109. & 110. Fabulæ ergo sunt Sylvestri de Petra sancta, quæ ipse de Philippo I. Imperatore quasi ipse se ante Fabiani Papæ, qui sedit Romæ A. C. 250. pedes prostraverit, prodit. Neque enim Nicephorus, ad quem provocat L. V. 25. p. 374. neque Eusebius L. VI. H. E. c. 34. p. 202. hujus prostrationis ad pedes Papæ ullam faciunt mentionem. Ille solum ex incerta fama primum Philippum ad fidem Christianam accessisse & antequam admitteretur, in pœnitentium numero fuisse habitum memorat. Hic vero ex eadem fama, hunc Imperatorem dicit pœnitentium in ecclesia participem fieri voluisse, non verò prius ab Episcopo, qui tunc Ecclesiæ præfecit, admissum esse, antequam confessionem scelerum fecisset, & pœnitentiariorum se adjunxisset ordini; Sed & Philippum Imperatorem unquam Christianum fuisse meritò dubitatur. Vid. Celeb. D. Kortholt Dissert. Histor. de Philippo Arabis, Mammææ, Plinii Jun. & Senecæ Christianismo.

Neque

Nec non quæ de Constantino M. extra controversiam primo Christiano & pio Imperatore Petra Sancta & alii comminiscuntur, quasi ipse peditus tanquam famulus per habenas equum Sylvestri Papæ usque ad palatium Lateranense duxerit. Ubi enim tale quid Eusebius, qui vitam Constantini M. scripsit, unquam dixit? Vel ex quâ legenda hæc hauserunt? Certe ex eadem, ex qua Donationem Constantini M. & fictam narrationem de Constantino baptizato à Sylvestro, quem Historiæ & Veteres unanimi consensu in suburbiis Nicomediæ ab Eusebio Nicomediensi fuisse baptizatum, & accepto baptismo mox exspirasse tradunt, deprompserunt. Dn. M. Kempius quidem primum fortasse dicit exemplum adorationis Papæ ab Imperatore factæ occurrere in Justino I. Imperatore, qui Johanni I. A. 526. Pontificatum tenenti & Constantinopolin venienti extra urbem obviam processerit, eumque pronus in terram adorârît, juxta Anastasium. Cujus exemplum postea secutus fuerit Justinianus Imperator, qui sic Constantinum Pontificem ad se vocatum Nicomediæ A. 710. sit veneratus. Sed quis hæc memoriæ prodidit? Bibliothecarius Papæ Adriani & ejusdem adulator, qui in gratiam Domini sui libro suo de vitis Pontificum multa cumulat mendacia, scribens A. C. 860. cum Papa de exultanda sua sede & dignitate consilia animo volveret. Nihil de hac adoratione minime osculatione aliquâ pedum habetur apud Græcos Historicos, Cedrenum & Zonaram, qui sanè hæc exempla non prætermisissent. Quin Caroli M. tempore oscula pedum Pontifici Romano ab Imperatoribus nondum exhibita fuisse, testantur historiæ. Tantum enim abfuit gloriosissimus hic Imperator ab hoc servitio Papæ præstando, ut potius Carolus, cui non Papa, Leo, sed populus Romanus, cujus Leo in coronationis ceremoniâ minister fuit, teste Sigeberto ad A. C. 801. Mariano Scoto L. III. Chronic. Platina in Leone III. p. 99. Onuphrio Panvinio L. II. de Rom. principibus p. 169. titulum Imperatoris dedit, à Leone Pontifice fuerit adoratus. *Post hos sc. Coronationis ritus ab eodem Pontifice ut cæteri veterum Principum more majorum adoratus est Carolus M. subsequens alius, scribit Aventinus Annal. Bojorum L. 3. Cui concinit Ado Scriptor huic ævo proximus; Nec non Fauchetius Præfes in vita Caroli M. A. 801. c. 10. P. Petavius in tract. de Epochâ Incarn: Domini, Chronicon Eusebii cit. à Petro Molinao in Hyper-*

spiste c. XXV. p. m. 190. Baronius quidem ad A. C. 773. §. 3. ex Anastasio refert, Carolum M. postquam Desiderium prælio fufum Regno exuerat, Romam venientem gradus singulos Ecclesiæ B. Petri osculatum esse. Eundem vero osculatum esse pedes Papæ nec Baronius nec Anastasius dicit, nec Annales Francici, qui historiam Caroli M. accuratissimè describunt. Sed hæc primò Spondanus novus & subtilis autor de suo & sui seculi moribus addidit, quod antequam pedes Papæ deoscularetur Carolus, osculum impresserit gradibus istius arii, in quo Sedes Papæ spectatur. Imo A. C. 1071. adhuc ignota erat plerisque illa Deosculatio Pedum Papalium. Cum enim Alexander II. Papa Lanfrancum Cantuariensem Episcopum ad se venientem iuberet se prosternere ad suos pedes in signum submissionis, ut ex Malmesburiensi refert Baronius ad hunc Annum §. 6. renuit hoc ipsum, tanquam insolitum. An iustus fuerit Lanfrancus osculari pedes Papæ, Malmesburiensis non dicit, sed ait Papam dixisse Lanfranco, illum debere facere, quod est iustitiæ, ut pro more omnium Episcoporum Sancti Petri Vicarii vestigiis advolveretur. Ex quo mandato duo colligit P. Molinæus l. c. cap. XXI p. m. 195. Lanfrancum id ignorasse & exhibuisse hunc honorem Papæ ipso Papa exigente. Et inde Papam dixisse id deberi sibi ab Archi-Episcopis, non vero à Regibus aut Imperatoribus aut à populo.

§. VI.

Sicuti ergo hæc deosculatio pedum Pontificis Romani nova & per mille annos in ecclesia Christi ab ejus incunabulis inaudita fuit; Ita potius (IV) ex Idololatræ & superstitioso Deastrorum Gentilium cultu, originem trahit, quod non diffitetur Polydorus Vergilius de rerum Inventoribus L. IV. c. 13. p. m. 378. & hoc nomine culpanda & damnanda. Sic quando Romani & alii Gentiles venerabundi numina sua accedebant, primo & simplicissimo ritu eorum ora ore suo libabant, ut Cicero in Verrem L. V. indigitat, id tamen rarius factum notat Lipsius in Electis L. II. c. 6. p. 634. Postea submissius erga Deos se gerere existimarunt, si eum ad dextram Numinis eminus porrectæ suæ manûs primorem digitum in erectum pollicem residentem reverenter ad ora refer-

11

referrent & svaviarentur, capite submisso & corpore dextram versus
 acto. Vid. Muretus Var. lect. L. X. c. 1. Quaquam Salmasius po-
 tius velit superstitiosos illos veneratores suorum Deastrorum minimè
 aufos fuisse manum suam iisdem porrigere, & inde ad os suum referre,
 sed potius eminus stantes manum suam reverenter ori admovisse & sic
 supplicasse. Vid. M. Kempius lib. cit. Diff. III. §. 6. p. 240. Ritus
 ille adoratio dicebatur, quia manum ad os movebant, sicut & προσκύν-
 σις, rectius à κύω vel κύνω osculor, quam à κύων canis, qui Dominis
 suis adulari solet, Eruditi deducunt; dicebatur etiam salutatio. Ta-
 lem adorationem quidam intelligunt in illis Jobi verbis, cum ait: *Si
 vidi solem cum fulgeret & Lunam incedentem clare & osculatus sum ma-
 num meam ore meo.* Job. XXXI. 26. 27. Quaquam hæc verba Jobi
 cum B. Luthero & aliis non incommode ad inanem felicitatis latitiam
 operamque propriorum jactationem possint referri. Vid. Disput. B.
 M. Stürmeri super h. 1. hic Regiomont. Anno 1698. sub Præsidio
 Excell. Ebr. lingvæ Prof. Wegeri habita. Nec non cum alias in Scri-
 ptura S. adorationis Baal vel aliis idolis exhibitæ sit mentio, ut Liplius
 monuit ex veteri Interprete 1. Reg. XIX. 18. sic vertente: Quorum
 genua non sunt incurvata ante Baal, & omne os, quod non adoravit eum,
 osculans manum. Hujus ritus frequens apud Plinium, Minutium Fe-
 licem, Apulejum, Tacitum, Svetonium, Martialem aliosque melioris
 notæ scriptores sit mentio. Inde in sua superstitione progressum faci-
 entes Portas urbium, limina, Postes, aras templorum & in iis constituta
 simulachra nec non arbores, flores & lapides Diis sacros tali salutatio-
 nis vel adorationis ritu prosequabantur, ut Turnebus L. XII. advers.
 c. 5. p. 382. & L. XXV. c. 1. p. m. 922. ostendit, innuitque Tibullus
 lib. 1. Eleg. 2. his verbis:

*Non ego, si merui, dubitem procumbere templis
 Et dare sacratis oscula liminibus.*

Tandem ad pedum vel vestigiorum oscula pervenit priscorum in Deos
 suos superstitione, teste Apulejo L. XI. Metamorph. *Exoscularis vestigiis
 Deæ, quæ gradibus herbat argento formata, ad suos discedunt lares, &
 Prudentio in Apothecosi v. 523. & seqq.*

*Augustum caput ante pedes curvare Minerva
Fictilia, & soleas Junonis lambere, plantis
Herculis advolvi, genua incurvare Diana.*

Quem ritum apud Tartaros & Indos hodiernum observari, ex Erasmo Francisci & Petro della Valle annotavit M. Kempius Diss. VII. ubi de hisce osculis gentilium Idololatricis fufius agit. Sed & ad ipsos Ministros idololatriæ gentilis & sacerdotes hæc deosculatio fuit extensa. Nam ne quid de aliis gentilibus dicam, Romanos Pontifices, qui in templis propè Januam lecticam ad hoc præparatam habuerunt, etiã in pedibus oscula, reverentiæ signa, excepisse ex Plutarcho tradit Polyd. Vergilius L. IV. de Rerū Invent. c. 13. p. 378. Nec minus (V.) Podolatria Papalis originem suam debet ambitioni turpissimæ Principum fastuosissimorum apud Romanos. Postquam enim æmula esse cœpit divinitatis Principum ambitio, Deorum cultus & sibi deberi existimarunt. Primus ferè omnium fuit Cæjus Caligula, qui apertè rem tentavit. Nam ille, cum prius salutarentur Cæsares aperto capite, more Deorum proprio cooperto adorari & pedem sinistrum osculo voluit excipi. Vid. hæc de re Dio Cassius Hist. Rom. L. LIX. p. 760. B. Seneca L. III. de Beneficiis c. 12. tom. I. Oper. p. m. 626. Orosius L. VII. c. 5. Vitellio miri in adulando ingenii hoc tribuit Suetonius, quod ipse C. Cæsarem adorari ut Deum instituerit, & ut Claudium uxoris libertisque additum sibi demereretur, pro maximo munere à Messalina petiit, ut sibi pedes præberet, exalceandos: detractumque focculum inter togam tunicasque gestavit assidue nonnunquam osculabundus, in vita Vitellii. c. 2. n. 10. seqq. tom. 2. Oper. p. m. 407. Diocletianus pariter hostis capitalis Christi & sanguinis Christiani helluo idem sibi fieri voluit, *Ornavit enim calecos propterea gemmis, teste Eusebio in Chronico, p. 178. ut oscula pedum essent pretiosiora; & peculiari Edicto hoc sancivit, ut omnes sine discrimine pedes ejus oscularentur.* Vid. Pompon. Lætus in Compend. Hist. Rom. T. II. Script. Hist. Aug. Fol. p. 528. & Eutropius L. IX. c. ult. p. 243. Hosce ergo (ne quid jam dicamus de Orientalibus Regibus maxime Persis, qui ex barbara superbia ejusmodi adorationes, admiserunt olim & hodiernum admittunt), imitatur per *κακογονίαν* Papa, dum pedem non hominibus

de

de face vulgi aut nobilioribus saltem, sed Principibus quoque Regibus & Imperatoribus profano & impio more porrigit. Ex re ergo & verè P. Molinæus de Monarchia Temp. P. R. c. XXV. ostendit, quod Papa Romanus sicut ex ruderibus Imperii Romani suum exstruxit Imperium, ita & factum & splendorem Imperatorum, maxime Ethnicorum sibi imitandum per *κροσσῆλαια* proposuerit: *Papa*, inquit p. 318. *relicto pedo pastorali sumpsit i. coronam Imperialem auro & gemmis fulgentem, quam Regnum vocant, eamque triplicatam. 2. Cumque purpurea vestis & calcei purpurei essent insigne Imperii, eandem vestem Pontifex induit, eosdem calceos, sed addita cruce aurea, qua osculantibus porrigatur. 3. Habet Senatum purpuratum, Cardinales. 4. Aportheoses, quas Canonizationes vocant. 5. Dominus DEus, ut Domitianus apud Svetonium c. 13. vult appellari. 6. Patitur se adorari ad exemplum Diocletiani apud Aurelium Victorem & Hilogabali apud Lampridium in vita Alex. Severi 7. Corpus Juris Canonici iussu adornari ad imitationem Corporis Juris Civilis. 8. Indictiones instituit. 9. Juramentum fidelitatis exigit. Item 10. Annatas, ad imitationem fructuum feudaliū. 11. Tributa per 12. taxam Cancellariæ Apostolicæ & 13. suos nundinatores indulgentiarum. Cogit 14. in sua lingua latina sacra celebrare. 15. Pastic & delectat oculos populi, picturis, statuis, cereis, processionibus, theatris &c. 16. Vestigal. exigit à meretricibus. 17. Spargit nummos. 18. Indulgentias concedit, quas Imperatores dabant ad publicam læticiam. Cod. Theod. l. 9. t. 38. l. 3. Tandem & ad pedus osculum in documentum plenariæ subjectionis admittit & cogit omnes. Vid. ibidem hæc fusius diducta & explicata.*

§. VII.

Deprehenduntur præterea (VI) hæc *ποδοφιλήματα* Papalia adverfari ipsi honestati & modestiæ, quam sibi invicem debent homines. Sicut enim prostratio ad pedes alteriūs signum est vilissimi animi vel ablatæ omnis dignitatis & honoris, ad quod servitii genus vilissima mancipia adaçta fuere, & ii, qui extremam experti sunt fortunam Vid. Esa. LX. 14. XLIX. 26. Ita pedum deosculatio proffus reverentiæ civilis terminos excedit, & ut ait Lipsius L. 2. Elect. c. 6. p. 636, *ritus turpis, inbuma-*

B 3;

inhumanus & plus quam servilis est. Quemadmodum enim homini Deus os sublime dedit cœlosque tueri; Ita qui oscula infimæ parti corporis, quæ sordibus magis est exposita quam alia aliqua pars, figit, ultra sortem humanam se deprimit. Certe Æmilius Probus indignatus est Persei Regis à se devicti servilem depressionem ad pedes. Cum enim hic in faciem concidens manibusque (saltem non ore) genua (non pedes) Æmilii tangens voces & deprecationes homine ingenuo indignas proferret, ne audire quidem eundem dignatus est, tristi vultu in hæc verba compellans: *Quid, ô miser, hæc agis, quibus crimine tuarum calamitatum fortunam liberas, & ostendis non immeritè tibi hæc accidere, teque non præsentem sed priori conditione indignum fuisse? Quid victorie meæ laudem imminuis, demonstrans, te non alii animi virum neque dignum fuisse, quem Romani adversarium suum haberent?* Inde a terra sublevatum dextra data salutavit, teste Plutarcho in vita Æmilii tom. 1. Oper. p. 269. Unde & Dux Normannorum Rollo nullâ ratione pedes Caroli Simplicis sive Sexti Regis Gallorum osculari voluit. *Horruisse enim, dicit Kranzius Hist. Norvegiæ L. II. c. 26. liberum animum Ducis invicti servile ministerium.* Aliæ etiam moratiores gentes injustum & indecorum esse tale officium judicarunt, imo mortem potius oppetere, priusquam se ad pedum oscula adigi paterentur, quod variis exemplis demonstrat Serarius Comm. ad Esth. cap. 3. Procul à se hoc superbiæ & elationis inhumanae documentum esse voluerunt summi & optimi Monarchæ Romanorum, etiam in ipsis Gentilissimi tenebris hærentes. De Maximino Seniore refert Jul. Capitolinus Hist. Augustæ tom. 2 p. 66. quod nunquam passus sit pedes sibi deosculari dic: *Dii prohibeant, ut quisquam ingenuorum pedibus meis osculum figat.* Plinius etiam in Trajano c. XXIV. n. 2. p. 127. laudat, quod id non fecerit: *Non tu civium amplexus ad pedes tuos depromis, nec osculum manu reddis.* Et illi, qui oscula tanquam subjectionis signum admiserunt, non tamen passi sunt, ut os ipsum applicarent pedibus, sed ut dextra vel genua vel pedes tangerent, & inde manum ad os suum referrent, ut supra diximus §. 6. Quam graviter Cajum Caligulam ob admissa pedum oscula redarguerit Seneca Lib. supra cit. 2. de Benefic. c. 12. hæc

hæc ejus testantur verba, quæ adscribi merentur: *Qui excusant, inquit sc. Cajum, & negant id insolentia causâ factum, ajunt, focculum auratum immo aureum margaritis distinctum ostendere eum voluisse. Ita prorsus: quid hic contumeliosum est, si vir consularis aurum & margaritas osculatus est, & alioquin nullam partem in corpore ejus electurus quam purius osculareretur? Homo natus in hoc, ut mores libera Civitatis Persica servitute mutaret, parum judicavit, si senator senex summis usus honoribus in conspectu principum supplices sibi eo more jacuisset, quo victi hostes hostibus jacuere. Invenit, ali- quid infra genua (sc. alludens ad morem supplicantium, qui genua attingebant manu) quo libertatem detruderet. Non hoc est rempublicam calcare & quidem (dicit aliquis, nam potest ad rem pertinere) sinistro pede? Parum enim sedè furiosæque insolens fuerat, qui de capite Consularis viri socatus audiebat, nisi in os Senatoris ingessisset Imperator epigros suos: O superbia magnæ fortuna!*

§. VIII.

Osculorum sive deosculationum varia sunt genera: Alia sunt oscula *religiosa*, quæ homines deprecationis, cultûs aut subjectionis gratia Deo vel rebus divinis libare olim consueverunt; alia *officiosa*, quibus alter alteri officium & subjectionem testatur ac reverentiam; alia *amatoris*, quibus sibi invicem Amici, Consanguinei & conjuges amorem testantur aut reconciliationem, obsignare solent. *Amicis osculum dari dicimus, Uxoribus basium, scorto scævium*, inquit Barthius L. XXXII. Adv. c. I. p. m. 1463. *item: osculum charitatis, basium blanditiæ, scævium voluptatis*, quanquam hæc distinctio vocum non semper observetur. De hisce osculorum distinctionibus vid. fusius Celebrerrimus Jctus Jenensis Petrus Müllerus Comment. de osculo sancto Jen. edito A. 1701. in Antiloquio. Sed (VII.) neque officiosum neque amatorium omnium minime religiosum, Papæ R. pedibus deferri potest osculum. Non religiosum, Quo- modo enim Papa symbolum illud sive signum externum religiosi cultûs sibi ullo modo vindicare potest? Quid enim est Religio? Est cultus uni & soli Deo debitus & quidem propterea, quia Deus est.

10
est. Vid. D. Gebh. Theod. Meyer Helmstad. in theol. fidei Disp. 1.
Dominum Deum tuum adorabis & illi soli servies, Deus præcepit
Exod. XX. 3. Deut. V. 7. Matth. IV. 10. Esa. XL. 25. Num
vero Papa Deus est, ut divina adoratio eidem competat? Quam-
vis enim osculari ex sua natura non sit adorare religiose, apud pro-
fanos tamen, imo sacros ut 1. Reg. XIX. 18. Hof. XIII. 2. Job.
XXXI. 26. per metonymiam adjuncti & signi (quod osculum apud
Gentiles maximè adorationis symbolum esset, uti patet ex §. 6.)
cultum supremo Numini debitum & religiosum designat. Et sic
inprimis intelligenda sunt verba Psal. II. 12. *נשקו בר* oscula-
mini filium, de honore divino Filio æque ac Deo Patri exhibendo.
Sc. ut id Reges & Potentes terræ Messæ Dei Filio exhibeant, quod
aliàs subditi per libamina osculorum superioribus deferre solent, scil.
subjectionem & cultum. Vid. tamen de h. l. B. Pfeifferus Cent. III.
Dub. vex. Loc. XLVIII. de osculis Messæ libandis qv. 3. Equidem
non erubescunt superstitiosi adulescentes Papæ & nomen Dei vel vice-
Dei & axiomata Divina Christi quæque elogia impie & blasphemè in su-
um idolum transferre. Sicut in Concilio Lateranensi sub Leone X.
Antonius Pucius sess. 9. clamabat: *In hoc uno vero & legitimo*
Christi & Dei vicario Propbeticum illud impletum: Adorabunt eum
omnes Reges terræ, omnes gentes servient. Et legatos Florentinos
Sanctitatem Pontificis hyperdulia adorasse autor est Antoninus part.
3. Hist. tit. 23. c. 17. Imo Moralistæ & inter eos Anton. Diana
part. XI. Oper. Moral. tract. de adoratione Pontif. Resolut. VIII.
fol 495. & seq. tunctione pectoris Pontificem R. adorari debere, & inter
preces aut celebrationem Missæ ad nomen Pontificis genua incur-
vanda esse statuit. Caramuel de Hierarch. Eccl. Lib. 1. disp. 60. n.
680. Honorem DEO debitum Romano Pontifici salva conscientia
posse attribui impudentissimè pronunciat. Sed hoc ipso nihil aliud
testantur, quam in Papâ esse notam illam Antichristi, quâ se super
omne, quicquid Deus dicitur aut Numen, extollit, præ se ferens
se esse Deum 2. Thess. II. 4. Quæ nota quam maxime ex religiosa
hac, vel potius superstitiosa Papæ Podolatria, refulget. Paralipomena
Esther, quæ sunt inter Apocrypha cap. II. continent precationem Mar-
dochai ad Deum, quâ profitetur se non ex superbia, sed ne hominem
Deo

Deo anteferet, noluisse Hamanum adorare, cum alioquin vel pedes ejus osculari paratus esset, si id sine Dei offensione fieri potuisset. Unde liquet, quod etsi inter Persas inoleverit mos osculandi pedes Magnatum, Mardochai tamen pius & fidelis Judæus putarit, non posse hunc honorem homini deferri sine Dei contumeliâ.

§. IX.

Sed nec officiosum osculandi genus quadrat in Pontificem Romanum. Sicut enim illud officium Regibus & summis Monarchis in eorundem inaugurationibus & aliâs fuit olim præstitum, & hodie præstatur, in signum subjectionis, reverentiæ & amoris; Ita hoc osculum, quia exhibetur illis personis, quibus Deus sceptrâ & Imperium in manus tradidit, quique Regni ejus vicarii sunt, se tuetur antiquitate & consuetudine, nec magis improbandum, quam illud, quod testandi amoris & honoris ergo filii parentibus, vel, gratulandi & congaudendi ergo, Amici sibi invicem impertiuntur. Quare jam olim Pharao, cum Josephum Pro-Regem Ægypti constitueret, volebat, ut super os ejus omnis populus oscularetur, subjectionis & obedientiæ testandi causa, ut B. Lutherus hæc verba, sicut leguntur in textu originali, explicat. Gen. XLI. 40. Hujusmodi subjectionis osculum Samuel Sauli in Regem uncto fixit, juxta usitatum in Palæstina & tota Syria morem 1. Sam. X. 1. Similiter manus osculari magnatum antiquus fuit mos, sicut supra exemplo Principum Romanorum ostendimus. Imperatorum quoque dexterâs victrices ob fortia facta milites deosculabantur apud Romanos, teste Alex. ab Alex. L. II. genial. dierum. c. 19. Edit. Lugd. Tom I. p. 431. Catoni de provincia decedenti mulieres manum sunt osculata, quod genus honoris Imperatoribus modo & quidem perpauca id temporis tribuebatur, ut habet Plutarchus in Catone. Vid. Lipsius Lib. II. Elect. c. 6. Imperatorum in expeditionem proficiscentium in æde Jovis pedem Senatorum & in templo Jani manum avertum Consules osculatos esse,

C

memo-

memorat Anton. de Guevarra in Horolog. Principum L.I. c. 38. P. 142. 143. Videas hic oscula oris aut manuum contentos fuisse summos principes, oscula vero pedum serius, crescente scilicet ambitione, cœpisse, & à bonis & moratis, ut supra declaravimus, non admitta esse, sed ex barbara superbia & fastu Orientalium maxime Persarum promanasse. Sed quid hoc ad Pontificem Romanum? Num & illi debetur hoc reverentiæ & subjectionis, quod vulgo Homagii vocatur, osculum? Ita quidem fancivit Papa & voluit Canonistæ, qui *de necessitate salutis esse statuunt credere, quod omnis anima sit subiecta Romano Pontifici*. Verum sicuti solus Deus Reges & Imperatores constituit, à quo ipsi Regnum & cum eo honorem Regium habent. Dan. II. 21. Ita & Papa sibi à Deo ejusmodi eminentiam super ipsos Reges & Monarchas concessam, & suis pedibus illos cum universis subditis & hominibus in Orbe viventibus subiectos esse, ex Divinæ Legis tabulis probare debebat. Sed hoc non fiet in æternum: Sole meridiano clarius est ex pandectis sacris, Christum summum Ecclesiæ Monarcham omnem principatum secularem & Dominatum temporalem procul esse à suis ministris voluisse disertis illis verbis Luc. XXII. 24. *Reges gentium dominantur, & qui potestatem habent super eos, benefici vocantur; vos autem non sic &c.* Quare Bernhardus hanc Evangelii lucem in mediis Papatûs tenebris videns: *Planum est, inquit, Apostolis interdictum Dominatus. I ergo (applicans hæc ad præsentem Papam) & tibi usurpare aude aut dominans Apostolatam aut Apostolicum dominatum. Planè ab alterutro prohiberis, aut si utrumque similiter habere velis, perdes utrumque. Alioquin non te excipium illorum numero putes, de quibus queritur Deus (Hof. VIII. 4) Ipsi regnaverunt sed non ex me, Principes constituerunt, & non cognovi eos. L.II.* Considerationum ad Eugen. Papam c. 6. Tom. IV. Oper. p. 6. Plura contra hanc Monarchiam Papæ dominatumque temporalem vid. Disp. in Luc. XXII. 38. A. 1699. habita. Cum ergò ex nullo titulo sive divino sive humano, ut ibidem demonstravimus, Principalem suam autoritatem & supremam

nam in omnes homines Dominationem tueri possit Papa, Jure illi honor principibus debitus denegatur. In primis cum eundem latius extendat, & non ad manū saltem sed & ad pedum osculum tyrannica potestate, ipsos Christi membra & Vicarios in his terris abjiciat. Ut ut vero de facto, nunc Princeps Italia, civilem illam reverentiam videatur expetere; non tamen & hoc respectu, quatenus Papa est princeps Politicus in Italia vel potius in suo patrimonio, osculum hoc pedum ei deferri potest, sine crimine simulationis Idololatriæ, quia simul Hieromonarcha haberi vult, & sub specie adorationis civilis religiosam intendit, sibi soli debitam, ceu ex re & vero judicavit B. D. Joh. Frid. Mayerus Theol. Famigeratissimus Exerc. Hist. Theol. de Osculatione pedum Rom. Pontif. Witteb. A. 1697. habita cap. 3. qv. 2. & in tract. eines reisenden Lutheraners Unterricht 2c. p. 41. seqv. 138. Denique si Papa ex Jure Principatus & supereminentiæ oscula præterdit, cur non imitatur eodem potius in exhibendis osculis, quæ & superiores inferioribus testandi amoris & clementiæ causa infigere soliti fuere, de quibus vid. D. Petrus Mullerus l. c. cap. V. & Kempius l. c. Diff. XI.

§. X.

Restat ultimum osculandi genus, quod amatorium sive charitativum diximus, quò se testandi amoris ergò excipere solent Amici & familiares, fratres & sorores, Conjuges seu desponsatæ Personæ, Parentes & liberi, quorum exempla habemus in sacris, ut parentum oscula filiis offerentium Genes. XXXI. 28. XLVIII. 10. 2. Sam. XIV. 33. Luc. XV. 20. & filiorum pari amoris symbolo parentes prosequentium Genes. XXVII. 27. 1. Reg. XIX. 20. Sic Jacobus Rachelem filiam avunculi sui osculatus est ad fontem Genes. XXIX. 11. Joseph fratribus suis Genes XLV. 15. Aaron Mofi Exod. IV. 27. Naemi nuro suæ Ruth. I. 14. oscula dedere. Veteres quoque Christianos osculum tesseram habuisse sponsaliorum ex Tertulliani lib. de velandis virginibus c. 2. docet B. D. Joach. Hildebrandus lib. de

nuptiis veterum Christianorum. De osculo hoc conjugali videt. Müllerus l. c. c. 3. Sed ubi Papa oris osculum figit spiritualibus suis liberis charitativum, quibus non os sed pedes osculandos præbet? Quos agnoscit pro suis fratribus? quos dignos oris osculo habet? Rarè & in secreto familiares suos purpuratos ad illa admittit, & si exempla fortè sint aliorum, rara tamen sunt nec ipsa faciunt legem. Forſan verò Papa erit univerſalis Eccleſiæ Sponſus, ut impudenter aſſerit Joh. de Turrecremata: Sed ne ſic quidem ſponſi partes adimplet. Non enim mutuam ſic benevolentiam declarat eccleſiæ ſibi deſponſatæ ejuſque membris, dum illam ſaltem ad deoſculandos pedes invitat promiſcùè cum ſuis filiis, ſed intolerabilem potius ſaltum & Imperium planè deſpoticum prodit. Non ergo religioſum, ſed profanum & idololatricum, non civile ſed incivile & ſervile, non charitativum ſed hypocriticum & proditorium hoc eſt oſculandi officium, quod Papa Romanus exigit.

s. XI.

Talis viſa fuit hæc deoſculatio pedum Papalium aliis, qui Podolariam ex hiſce adductis rationibus haud amittere voluerunt, ſed heroico Spiritu ſuperbiæ Papali ſeſe oppoſuere. In Hiſtoria Concilii Florentini Sect. IV. cap. 20. & 21. (ex citatione Sviceri in Theſauro Eccl. ſub voce ἀσπασμός P. I. p. 556.) acris ſatis inter Pontificem Romanum & Patriarcham Conſtantinopolitanum exorta fuit contentio, cum hic officium hoc illi nollet exhibere & Legatis Papæ diceret: *Niſi Papa remiſerit mihi meūque Archi-Epiſcopiæ, Proceribus & Crucigeris τὸν τῶ ποδὸς ἀσπασμὸν pedis oſculum, non potero ex hac navi in terram deſcendere.* Ibidem hic Patriarcha Epiſcopos ad ſe miſſos ita dicitur allocutus: *Dicite, unde Papa ſibi hoc arrogat? Que ſynodus antiquorum Patrum? Quis canon ei hunc morem indulſit? Monſtrate mihi ubi reperitur antiqua conſeſſio? In quo Codice ſcriptum permanet memorare? Et ſi ſucceſſorem Petri Papa ſe vendi-*

21

venditæ, quidni & nos à reliquis Apostolis descendisse asseveremus? Quis unquam hoc audivit? Novatianam esse hanc consuetudinem, qua me imbui, nunquam patiar me adduci ad eundem praxin amplectendam. Quodsi dicebat tandem, cupiat Papa, ut sicut fratres fraterno more in mutuos complexus ruamus, quemadmodum apud nos & ecclesiam Christianam ab æterno invaluit consuetudo. lubentissimè ad eum accedam. Sin ultra postulare pedum oscula perseveret, revertar unde veni. Ita ille in Historia Unionis non verè inter Græcos & Latinos s. Concilii Florentini narratione per Sylvestrum Sguropulum Magnum Ecclesiarum scripta & latinitate donata per Robertum Creychtonem ex citatione D P. Mülleri Comm. cit. c. 4. n. 30. Vid eandem relationem ex Mornæi Myster. Iniq. p. 1220 seqq. apud Beckmannum Diss. VIII. Synt. Dign. illustr. s. VI. p. m. 764. ubi exitum hujus Disputationis hunc fuisse ex actis hujus Concilii memorat, ut Papa, cum osculum pedum non posset obtinere, in privata cella, præsentibus tantum Cardinalibus Patriarcham exciperet. Ad Papam cum pervenissent Regis Angliæ legati osculari amplius ejus ex more pedes noluerunt: Sed cum l'apa pedem osculandum extendisset, catulus Comitis Wittonensis ingressus simul, cum pedem vidisset, gemmis auroque lucentem, dentibus apprehendit & momordit; ctsi Papa indignè hoc ferret; & inducto ad se splendido pede altero canem abegerit sicut M. Kempius c. l. s. 33. ex Antiq. Britannicis à Joh. Josselino collectis refert. Cum A. 1538. Franciscus Valesius Rex Galliæ Pauli II. Pontificis in cathedra sedentis pedem dextrum in primo congressu oscularetur, & ut idem facerent, qui erant in comitatu Regis, Principes & Legati monente Connestablio hortaretur, id facere recutabant Christophorus Dux Wirtembergicus, Gvilielmus Comes Furstenbergicus Germani; Marefchallus Marchianus Gallus, & Daniæ Regis legatus Georg. Sluchius, ut totidem verbis testatur Sleidanus Comm. de Statu Relig. &c. L. XII. p. m. 196. Vid. Bodinus L. 1. de rep. c. 9. Imo Pontifices ipsos quandoque hujus fervilis officii sibi à summis Monarchis exhibitum pudivisse

& inde hoc ipsum vel declinasse vel excusasse Celeberrimus D. Becmannus in Syntagm. Dign. Illustr. Dissert. VIII. c. 1. §. 6. p. m. 765. exemplo Leonis X. confirmat, qui Francisco I. Regi Gallia A. 1515. Bononiam adventanti id permittere noluit, eundemque ut Primogenitum Ecclesie sine osculo pedum amplexibus excipere voluit: quanquam cum Rex instaret, non tantum pedem sed & manum & maxillam osculanda praeberit, quod & postea in pede & manu factum à Regina ex Ceremon. Franc. L. I. f. 252. Nec Clemens VII. in adventu Massiliensi A. 1633. Cancellario Gallia hoc ipsum permittere voluit. *Non pedes, sed manus, dixit, eumque iussit surgere de terra, quod & factum.* Cerem. Franc. P. 1. p. 817. Cumque Carolus V. in Ingressu Bononiensi idem praestitisset, Pontifex quidem non renuit oscula pedum & manuum, excusavit tamen hanc impudentiam exemplo majorum, petiitque ne id Caesarea Majestas interpretetur in malam partem. Sic habet Descript. Coron. Rom. Caroli V. apud Goldastum. Col. Imp. P. IV. fol. 328. ex cit. Becmanno c. l. Atque hinc ipsis Cordatioribus inter Pontificios mos hic deosculandi pedes Pontificis stomachum movit, ut contra illum scriberent eundemque exhibillarent Erasmus considerans Petrum, qui adorationem Cornelii ad suos Pedes recubabat, Pontificem perstringit: *ubi sunt, inquit, qui non modo ingenuos verum etiam Summos Monarchos ad oscula, non pedum dico, sed calceorum, non admittunt modo sed cogunt?* Comment. in Actor. X. — Papyrius Massonius in Episcopis Urbis R. in Bened. XII. notari vult verba Jac. Fabri prudentissimi Jcti: *Papa in verbis dicit se servum servorum DEI, de facto autem se adorari permittit, quod Angelus in Apocalypsi refugit; addens: Videtur autem id dicere, quasi damnans consuetudinem eorum, qui demississime procumbunt ad pedes Pontificis ut signum Crucis in superficie calcei intextum deosculentur: qui mos an sit antiquissimus nescio, nondum enim omnia legi: sed hoc scio consuetudinem illam Cisalpinis populis non probari quam Italica genti ad hujus generis obsequia & demissiones natae.* Fauchetius

23

chetius in vita Caroli c. 10. (ex cit. P. Molinæ in Hyperasp.
cap. 26.) *Ceremonia observata in Coronationibus ex humilitate
Christiana à Papa retenta est, qui ad imitationem Ethnicorum Imperatorum
patitur nunc sibi suis crepidis oscula. Hoc pacto sibi
tacitè retinens Jus Domini in omnes Christianos imò & in ipsum
Imperatorem Christianum quando coronatur.*

§. XII.

In specie quod attinet Morem illum etiam demortui Papæ pedes
osculandi, de quo §. 2. diximus, illum quidem Papicola pro magno
reputant pietatis officio, tanti meriti, ut inde indulgentiam &
remissionem peccatorum sibi promittant; unde catervatim per
triduum, quo expositum est cadaver Papæ, accurrunt, ut tradit
Banckius loco §. 2. cit. Nos verò non dubitamus, eundem fœdum
& impurum, quique non nisi supersticiosorum Gentilium habeat
exemplum, & propterea Christianos imò moratos homines non
deceat, pronunciare. Equidem ut amici sibi valedicentes in-
vicem oscula fixere, ut de Davide & Jonathane 1. Sam. XX. 41.
Paulo & Milevitanis legimus Act. XX. 37. ita & prisci Chri-
stiani agonizantibus osculo valedixerunt; ceu ex moribus sui
seculi testatur Chrysothomus Hom. I. de patientia Jobi. Sic &
Joseph cernens Jacobum parentem collectum ad populum suum,
ruit super faciem Patris flens & deosculans eum. Gen. L. 1. Sed
quis unquam fidelium ad pedes Cadaverum proruit, ut oscula-
retur eos, vel religionis hoc officium putaret & meritorem?
Accedebant veteres ad martyres vinculis detentos singulari pie-
tate moti, ipsosque osculabantur & vincula ipsorum. Vid. Ter-
tull. L. II. ad uxorem p. 481. Pius Imperator Constantinus
Vulneribus & cicatricibus martyrum labia admovit, eaque oscu-
latus est, teste Theodoro Hist. Eccles. Lib. I. cap. 11.
Euseb. Lib. I. de vita Constant. cap. 4. Sed num inde rem-
issionem peccatorum speravit? Scilicet cepit ille mos oscu-
landi corpora defunctorum ex Apotheosi Gentilium ut optime
judicat

judicat B. D. Meyerus Diss. cit. c. 1. §. 4. in qua principes, qui in numerum Deorum referebantur, inter alias ceremonias & oscula manuum & pedum recipiebant, de quibus vid. Alex. ab Alex. Gen. Dierum L. VI. c. 4. Kirchmannus de Funer. Rom. L. IV. c. 13. 14. Sic Ottonis Imperatoris mortui manus & pedes multi presentium militum cum plurimo fletu exosculati sunt. Svetonius in vita Ottonis. c. XII. 7. p. 398. Cleopatra Antonii tumulum coronavit & deosculata est. Plutarchus in M. Antonio. tom. I. Oper. p. 954. C. Sed & Urnam, quâ mortuorum reliquiâ condebantur, osculo exceptam Ant. Borremansius Var. lect. Lib. c. XX. p. 263. ex Herodiano L. IV. c. 1. narrat, ita Severi exequias describente: *Post sequebantur Consules urnam cum Severi reliquiis gestantes. Qui vero novos Imperatores consalutaverunt, urnam quoque, supplices adorabant; sc. more illo tempore recepto manum suam osculantes & deinde eam adversus illud, quod adorabant, protendentes. Ex hisce impuris Gentilis superstitionis rivulis fluxere oscula, quæ rudis & ad superstitiones illas pronior plebs Christiano in orbe in adoratione reliquiarum sibi imitanda proposuit, ex actu & osculis earundem eximia Martyrum & Confessorum virtutis atque Meritorum se participem fore sperans. Quod ipsum jam suo tempore Augustinus non obscure reprehendit, cum monet in ejusmodi cavendum esse: *Ne aliqua de cultu divino usurpentur, quæ honoribus deferantur humanis, sive humilitate nimia sive adulatione pestiferâ.* L. X. de C. D. c. 4. Quare Carolus M. hunc cultum minime deferendum esse sanctis demortuis. L. I. de Imag. c. 9. & L. 2. c. 20. & 25. cit. D. Gerhard. in Confess. Cathol. piè & Christianè docet: *Adoratur, inquit, Deus, sed non osculatur: venerantur sancti, qui è seculo cum triumphis migraverunt, sed nec adorari debent cultu divino nec osculari (s. osculo excipi.)* Hieronymus adversus Vigilantium acriter & excitata bile scribens Tom. II. oper. Ep. 53. p. m. 407. videtur improbare quod ipse de martyrum reliquiis dixerat: *Quid necesse est te tanto honore non solum honorare sed etiam adorare illud nescio quid, quod in modico vasculo transferendo colis. Quid pulverem**

verem lineamine circumdatum adorando oscularis? Propè ritum gentilium videmus sub prætextu religionis introductum in ecclesias, sole adhuc fulgente moles cercorum accendi, & ubicunque pulvisculum nescio quid in modico vasculo pretioso lineamine circumdatum osculantes adorare. Interim tamen maxime protestatur Hieronymus hæc non ad cultum religiosum sed ad magnum solum honorem Martyrum spectare. *Quis, ò insanum caput, aliquando martyres adoravit? quis hominem putavit DEUM? --- Dolet martyrum reliquias pretioso operiri velamine, & non vel pannis vel cilicio colligari, & projici in sterquilinum, ut solus Vigilantius ebrius & dormiens adoretur.* De Cercis respondet, *id facere mulierculas que zelum habent sed non secundum conscientiam.* Cōs. August. Epist. CXIX. & L. XXII. de Civ. Dei. c. 8. Atque hinc in Concilio Antisiodorensi juxta Cariolanum sub Gregorio M. A. 590. Canone XII. expressè hæc leguntur prohibita. Verba Canonis apud Caranzum p. m. 392. hæc sunt: *Non licet mortuis nec Eucharistiam nec osculum eradere, nec velo neque palliis corpora eorum involvi.* Jacobus Goar in Evchologio Græcorum illustrato, ubi agit de officio Exequiarum p. m. 542. ex Dionysio adducit, demortuis à Præsule, qui super eo orationem facit & à præsentibus aliis oscula fuisse data, in pietatis charitatisque pignus, aut arrham orationum pro mortuo faciendarum, ut ipse exponit Goar. Atque hinc Canonem Concilii Antisiodorensis de mortuis sub anathemate tantum vult intelligi, addit tamen: *Mortuos autem quoslibet etiam nunc Ecclesia Latina de osculari non prohibet, sed nec jubet, quæ oscula publice dandi usum nunquam assumpsit.* Quid ergo agunt Papicolæ, oscula dantes pedibus cadaveris? Quid inde boni sperant? Si dicas, testari illos ultimam pietatem & honorem iisdem debitum, qui bene præfuerunt ecclesiæ; cur non eundem & aliis præbent Episcopis? & quare non potius ducunt hic ex præscripto Apostolo vivere Hebr. XIII, 7. quam instituta Romanorum Gentilium & superstitiosorum hominum imitari? Et si utique valedicendum putarent Capiti Ecclesiæ osculo, cur pedes ejus osculantur & non in corpus totum vel caput vel os ejusdem ruunt? Quæ sanctitas, quæ salus in pedibus, in quibus non amplius spiritus? Nonne sic coinquinant ex actu cadaveris, sive crepidæ os suum sanctioribus usibus à Deo destinatum?

Sed videamus, quàmam Podolatræ Papæi utantur cerussa, quâ officium hoc Papæ debitum colorare student. Duplici vero modo id fit; partim impudenter satis hæc oscula defendunt; & ex Lege non solum Papali sed & Divina eidem deberi prætendunt: Partim excusant, quasi honor ille & pietatis officium præbeatur pedibus ejusdem, propter S. crucis signum in Sandaliis expressum. Ex sacris Literis illi adducunt tum Prophetias, in quibus de tali honore Pontifici R. exhibendo divina loquantur oracula v. g. cum Esa. XLIX, 23. de *Regibus Principibus & nutritiis ecclesie* dicitur, *quod coram illis populi se sint incurvaturi, pulverem pedum eorum lingendo.* & Cap. LX, 14. *ad plantas pedum se sint incurvaturi.* Hæc impleta esse volunt in Pontifice Romano, cujus pedes exosculentur Reges, utpote quorum gloria in eos sit translata juxta Es. LXI, 6. Stevanus de osculo pedum P. R. c. 2. ex cit. B. D. Meieri Disp. cit. c. II. §. 2. Cornelius à Lapide ad 2. Thesal. II. & Esa. XLIX, 23. Verum hæc & similia dicta ex Pl. II 12. LXXII, 9. CX, 1. Mich. VII, 17. de Christo esse accipienda & non propriè sed metaphoricè explicanda, omnes Interpretes unanimi ore docent. Imo Sanctius Pontificius Commentator sanctius hæc exposuit Comm. in Esa. XLIX. p. 505. *Hæc metaphoricè, inquit, & ut reor proverbiali figura dici videntur ex Persarum more, apud quos severè cautum, ut qui cum Regibus loquuturi essent, prius oscularentur pavementum regio calcatum vestigio.* Pontificii quidem putant, Papam esse Christi vicarium, & quicquid Papæ fit, fieri Christo. Verum sicut Vicariatium illud nondum probarunt nec probare possunt; ita non satis firma est collectio à Principali argumentari ad vicarium. *Etiamsi Vicarius honorandus sit, tanquam vicem tenens & locum principalis Domini, tamen non eodem honore, inquit Navarrus apud Rivetum in Jesuita vapulante c. 28. qui & in exemplum adducit hoc ipsum osculum: Osculamur, inquit, pedes Papa honoris gratia, non tamen id facimus ejus gratia etiam à latere Legato minus ejus delegato.* Præterea adoratio dignitas est incommunicabilis soli Deo propria Es. XLII, 8. Christo verò secundum humanam naturam propter unionem personalem & communicationem Idiomatum unicè competit Phil. II, 10. Vid. D. Meierus l. c. & autores ab eodem citati. Ad exempla San-

27

Sanctorum, ad vel ante quorum pedes dicuntur adorasse Praefecti Regii 2. Reg. I, 13. imò Nebucadnezar Dan. 11, 46. provocantes rem acu minime tangunt. Aliud enim est ante pedes adorare aliud pedes osculari & osculando adorare. Erat hic gestus apud Orientales supplicantium, submissionis extraordinariae signum, promiscue exhibitus viris in dignitate constitutis. Quid inde ergo lucratur Papa, qui nulli alii hunc honorem concedit? Lubens praetereo illa argumenta, quae alii ex depositione bonorum ad pedes Apostolorum Act. IV, 35. V, 2. & ex Apoc. III, 9. de iis, qui ex Synagoga Satanae dicuntur adoraturi ante pedes Episcopi Philadelpiae proferunt. Quae ea facilitate quae adducuntur, rejiciuntur. Vid. laud. Meier §. 5. & 6. Similiter exempla ex Historicis & Scriptoribus Ecclesiasticis ab Adversariis producta nihil omnino probant, quae in controversiam veniunt in hoc ποδοφιληματι Papali. Non enim consuetudines, imprimis per Legem tyrannicam inductae, nec exemplum hujus vel illius, qui partim coactus partim male informatus id praestitit, firmam facit morum regulam. Aliud praeterea est *ultrò se prosternere coram aliquo non poscente, aliud pedes ejus osculari, idque ex Lege & officio & cogente necessitate*, optime inquit B. Molinaeus Hyperasp. p. 179. Ex supra dictis abundè patet, quae fuerit servilis hujus cultus origo & quae ejus incrementa. Apostolorum quidem aetate & quae illi proximè successit, incognitam fuisse hanc Podolatriam ex §. IV. constat. Inepte quoque adgeniculatio illa, quae à poenitentibus fiebat charis Dei, cum osculo pedum confunditur & ad Pontificem applicatur. Sic nullum probatum ex tribus prioribus Seculis Podolatrias Papalis producere possunt testimonium & documentum. Quae enim de Philippo & Constantino M. hic. urgentur, ea supra §. V. discussa. Etsi vero postea translato Imperio Romano Constantinopolin, & imminuta sensim Imperatorum in Italia potestate, propter absentiam & barbarorum invasiones Pontifices Romani honores suos ad Imperia traduxerint, & Sacra profanis miscentes potentiam Religionis specie mirum in modum auxerint, & Hieromonarchiam stabilire fuerint conati, Saeculo tamen XI. demum praesidente Gregorio VII. lex haec à Tyranno lata cognoscitur; *Quod solius Papae pedes omnes Principes*

deoscularentur, quin in eam Synodo dictatoriè statuit: quod unicum sit nomen in mundo, Papæ. Cui ne quid in posterum decederet, sedulo caverunt Hieromonarchæ, ita ut renitentes cogèrent & obsequiosos filios beneficiis demulcerent, usque ad tempus, quò luce Evangelii ex mediis tenebris resplendescente, turpitudinem hujus Podolatrias agnovere Principes partim Evangelici partim Pontificii, qui & ipsi agrè & raro hoc officium Papæ hodie præstant, Imò omnes, qui exinde Antichristum in templo Dei se extolentem super id quod Deus est, & ut Deum se adorari cupientem agnoverent. *Et si omnino sequioribus temporibus semel iterumque tale quid contigit, Juris id Romani novi fuerit; quo Romanus Pontifex decrevit, rem semel sibi factam semper esse debitam, ex quo semel facta. Hac vero lex non Regia est sed tyrannica: Que si in Pontifice vera est, videant magistratus omnes, ne qua in re gratificentur Pontifici, ceu optime monet Franciscus Junius Animadv. in Bellarm. de Translatione Imperii. p. 7.*

§. XIV.

Quod cum aliqua specie objicere nobis possunt, est hoc; quod non solum in antiqua Ecclesia Latina sed & Græca etiam hodierna obtinuerint, & obtineant oscula manuum & quandoque pedum Antistitum Sacrorum. Sic enim Ambrosius loco supra §. V. citato de dignitate sacerdotum sublimitatem Episcopalem mirum in modum extollit, ut etiam dicat: *Si Regum fulgore compares & Principum Diademati; longe erit inferius, quam si plumbi metallum ad auri fulgorem compares, & addit: Quippe cum videas Regum colla & Principum submitti genibus sacerdotum & osculatis eorum dextris orationibus eorum se credunt muniri.* Narrat Paulinus in vita Ambrosii, & inter præludia futuri Episcopatus memorat, quod ipse adolescens, cum videret Sacerdotis à domestica sorore vel matre manus osculari, ludens suam obtulerit dextram, id sibi, tanquam futuro Episcopo debere, dicendo. Et Hieronymus Epist. LXXXIX, de Presbyterum ita à quibusdam in honore habitum restatur, ut sibi manus oscularentur, dicit. Crepant etiam illud Chryso-

stomi

stomi Hom. LIX. ad Pop. Antioch. *Accede, inquit, sanctos, tange pedes, multo namque honestius est hos pedes tangere quam aliorum caput. Dic enim mihi, siquidem staturarum pedes apprehendunt, quoniam Regiam tantum habent figuram, tu ipsum in se habentem Christum non pedibus tenebis & saluus eris? Sancti sunt pedes, licet viles sint: inquinatorum vero neque caput venerandum est; Sanctorum namque pedes magna potuerunt, quam obrem & ulciscuntur, cum pedibus pulverem excusserint. Nec non quod ipse Comm. in Rom. XVI. hom. XVII. huius ritus usum non obscure insinuet, cum dicit: Hypocritarum esse publice quidem & ad omnium conspectum osculari manus sacerdotum, genua tangere, supplicare; ut pro se orent & baptismo indigentes ad illorum januas currere, domi autem & in conventibus tantorum bonorum autores & Ministros contumeliis proscindere & contumeliam inferentes tolerare. De osculo vero, quod in ecclesia Græca & Latina inter communionem S. celebrationem Missæ, Sacra peragens Præsul vel Pontifex ex antiquo ritu à Diaconis & aliis Clericis assistentibus recipit vid Jacob. Goar Not. ad Missam Chrysostr. p. m. 134. & Guil. Durandus in Rat. Div. officii L. IV. c. LIII. §. 12. 13. Episcopus, inquit, solenniter celebrans juxta morem quarundam ecclesiarum ter osculatur, semel ministrum & secundo, Diaconum, & tertio sacerdotem. — In signum vero reverentis subdiaconus & diaconus pedes & manus summi Pontif. osculantur: pedem subdiaconus osculatur post epistolam lectam & Diaconus ante legendum Evangelium. Manum vero subdiaconus osculatur offerens ampullam cum aqua calicemque cum vino; & diaconus offerens patinam cum hostia & thuribulum cum incenso, uterque etiam de manu summi Pontif. eucharistiam accipit. Illud quoque non vacare mysterio creditur, quod summus Pontifex septem modis accipit osculum, videlicet, ad os, humerum, ad manus, ad brachia, ad genu, ad pedes. H. I. De osculo, quo in solennitate Paschali, Sacerdotem cum Evangeliorum libro procedentem è sinibus Bematis veneratur primus dignitate, post oscula Imaginum, quæ in Evangelio sunt, figendo illud humeris ejus cum verbis: *ἤσπασεν ἀνέθεν* & recipiendo illud in faciem cum verbis;*

ἀλλήθῳ; ἀνέσθῃ, quoque deinde sacerdotes se invicem, & inde consequenter populus eodem modo salutant. vid. Leo Allatius diss. de Dominicis & Hebdomadibus Recent. Græcorum, quæ addita est Libris de Eccl. Oriental. & Occid. perpetua consensione, pag. m. 1450. Confer. Thom. Smith de Græcæ Eccl. hodierno statu p. 117. ubi recensetur quomodo promiscuè præsentis Sacerdotis post missam finitam, diebus festis Colyborum oblationem distribuentis, manus vel vestes in reverentiæ signum osculentur, cum illas particulas gratanter & avidè suscipiunt, & quæ Ipse de προσκύνησαι Græcorum, in qua maximam cultus partem collocare videntur Græci l. c. p. 93. & additam ll. p. 153. scribit. Neo non D. Joh. Mich. Heinæcius in nuper sc. 1711. edito Commentario erudito, cui titulum dedit: Eigentliche und warhafftige Abbildung der alten und neuen Griechischen Kirchen. III. Part. cap. 5. pag. 312. & seqq. Sed quis non videt hæc omnia, qua adducta sunt de honore Sacerdotibus in celebratione Sacrorum exhibito parum aut nihil juvare causam Podolatrarum Papæ. Jam supra §. V. ostendimus, quod hoc externo signo amorem & reverentiam erga sanctos DEI ministros testati sint fideles, quos pariter mutuo pacis osculo illi recipere: Neque etiam soli Pontifici Romano hunc cultum deberi exempla Hieronymi, Ambrosii & Chrysostomi, quorum neuter Pontificatum tenuit, satis testantur. Imò dum Patriarchis in ecclesia Græca & Episcopis sacra celebrantibus & in eorundem ordinatione eadem exhibetur reverentia; Quid Papa hic habet singulare? Quin ex allatis exemplis ex parte colligitur modestia veterum Episcoporum non ad pedes suos Auditores deprimentium, sed ad manuum oscula admittentium, ut observavit Fronto Ducaeus Pontificius scriptor in Notis ad Chrysostomi homil. Edit. Paris. Anno 1614. Audjansus tamen & Lansium in Consultationibus Orat. contra Italiam pag. 971. qui in dubium trahit, num verba illa citata Ambrosio possint tribui, eò quod nec modestiam nec seculum sapiant M. Ambrosii & illa inter Episcopum & Regem comparatio vitio non careat. De Chrysostomo idem esto iudicium: Quamquam enim & ipse in exaggerando honore Sacerdotibus debito oratorio more excedat: non tamen summam religionis & devoti-

onis

31
onis in hoc ritu ponit, sed honorem & reverentiam, quæ viris in
dignitate constitutis deferri solebat, contra contemptum ordinis
sacri, qui suo tempore se exerebat, adstruere videtur. Certe si
Podolatriam Papalem vidisset, ingeminasset illud: quod scribit in
Ps. CXL. tom. III. Operum Edit. Recent. p. m. 482. *Est etiam alia via interitus, quæ ex ore proficiscitur, quando sunt turpia & immunda oscula, quando ficta & fraudulenta: Eis quoque impone custodiam. Tale erat osculum Jude dolo plenum. Sed non tale osculum Pauli, qui jussit se invicem osculari 2. Corinib. XIII. 12. --- Cujusmodi etiam fuit illorum, qui in Pauli collum ceciderunt & eum amplexi osculabantur, Act. XX, 37. Osculum sanctum honestum & sincerum, dilectione plenum. Juvat hinc adjungere illa Augustini ex Enarrat. in Ps. XLVI. Tom. VIII. Operum c. 429. ad verba: *Subjecit plebes nobis & genes sub pedibus nostris; Puras inquit, voces esse Apostolorum: Subjecit &c. Nescio. Mirum, si Apostoli tam superbe loquerentur, ut gauderent gentes esse positas sub pedibus suis i. e. Christianos sub pedibus Apostolorum. Etenim gaudent nos secum esse sub pedibus illius qui mortuus est pro nobis. Nam sub pedibus Pauli currebant qui volebant esse Pauli & dicebat illis: Numquid Paulus pro vobis crucifixus est?**

§. XV.

Hæc perspicentes alii, & quam infirma nullaque sint præsidia pro osculatione pedum Hieromonarchæ sui ex Scriptura & antiquitate puriore ecclesiastica petita agnoscentes, ut aliquo fucio tamen palliarent hæc *ποδοφιλασία* Papæ; dicunt, reverentiam hanc & cultum religiosum non exhiberi Papæ sed sanctissimo Crucis signo, quo intertexto purpurea sandalia Papæ sunt ornata. *Cruci Christi osculationem potius, quam sibi ipsis tantum honorem deferri maluerunt* (sc. Pontifices, quorum humilitatem & demissionem ex hoc colligit) *ut omnes Christianos benigne ad oscula pedum exciperent. Itaque ut expressam Christi imaginem referrent, & Salvatoris passionem in hominum memoriam redigerent, crucem*
san.

sandalis affixerunt, ut Christiani homines eos honores, quos debitos & necessarios Pontifici debebant, Cruce perspecta alacrius exhiberent, scribit Josephus Stephanus, Episcopus Carliolanus in Itinerat. Italiae L. II. c. XI. p. m. 451. Et mox p. 453. Sed & ex altero capite Romani Pontifices expressam Apostolici muneris imaginem præculerunt. Qui, cum docendo universum orbem curam acceperint & evangelizandi potestatem, pedum quoque pulchritudine ornati sunt ad pacem & Evangelium deferendum, Esa. LII. 7. ut mundi & perfecti crucis virtute in toto orbe decurrerunt. p. 454. Ut muneris majestatem & pedum decorem ostenderent & se ad Evangelii prædicationem expeditos & promptos indicarent, crucem calcamentis addiderunt. --- Præterea omnium Christianorum fronti & pectori Crux Christi insigitur, ne fidem erubescerent, sed superato Diabolo trophæum in frontibus reportarent: Romani v. Pontificis pedibus imprimitur, ut crucis virtute fultus, gressus nostros in viam pacis ducat & muniat totius gregis Christiana doctor & præceptor &c. cujus pedes immoti & stabiles in vera religione. Tandem p. 456. Quam primum pedes Pontificis cruce decoratos inspicimus, vanas terrenasque cogitationes esse calcandas, & subriles animi perturbationes, quæ pedum nomine veniunt, affigendas cruci, monemur: Verum etiam omnia, sive in cælis, sive quæ terra continentur, sanctissimo signo, in quo Dominus noster acerbissimos pertulit cruciatus & amplissimum egit de hostibus triumphum esse prosternenda. Quod sane nusquam alibi æque ac modo verius experimur, cum omnes ad Pontificis pedes ruant & ad crucem osculandam communi voto præcipientes ferantur. H. I. Sic & Joh. Bapt. Calalium de veterum Christi ritibus c. LXXXI. p. 409. osculum pedum P. R. excusat ita scribens: Divino spirante lumine apposuerunt crucem super Papæ sandalia, ut denotetur, quod tale osculum pedum non deferatur Papæ tanquam homini sed Christo Jesu crucifixo in ejus persona, cujus in terris vicarius est; ut pariter remiserit Joh. Baptista Phariseos ad Jesum Joh. c. I, 26. dic. Ego baptizo &c. Unde protestantur summi Pontifices esse se servos servorum ejus, quem ipsi representant per crucem. Vid. etiam Bened. Balduinus
de

de Calceo & alii cit. a B. D. Meiero l. c. §. XII. & Kempio Disp. X. §. 30. Verùm quid hoc est nisi ludere in re seria & religiosa? Non alia ratione memoria Crucifixi fidelium animis inculcari potest? Certe Paulus & Petrus per prædicationem Crucifixi imaginem ejus cum majore efficacia expressere in oculis & cordibus fidelium, quàm Papa ostensione Crucis calcei superficiem intextæ auro vel gemmis ornata. Pulchriores & puriores erant à postolorum, qui evangelizabant, pedes quàm Papæ: non tamen passi sunt illos deosculari. Claudicant Papæ pedes in viis Domini & calceus ejusdem cothurno versatillior deprehensus. Crucem quam profitetur, & honorari vult in pedum osculo, blasphemat Papalibus dogmatibus & prorsus conculcat. Audiamus Pontificii Autoris judicium, quod ipsi vis Veritatis expressit sc. Fauchetii in vita Caroli c. 10. ex citatione Molinæ in Hyperasp. c. 26. pag. 192. *Ille quidem, inquit, ad declinandam reprehensionem intexuit crucem crepida, ne protervus habeatur: quippe cum Reges se abjiciant non ad osculandos pedes, sed crucem, quam gerit in crepida. Veruntamen qualiscunque color adhibeatur ad incrustandam hanc homagii ceremoniam, quibusdam videtur indecens deprimere ad pedes signum nostræ redemptionis.* H. I. In pectore non in pedibus Summum Sacerdotem V. T. Urim & Thummim & laminam auream, cui insculptum Nomen DEI sanctissimum in fronte gestasse constat. Hunc imitari deberet Papa, & digniorem sanctissimi Meriti signo concedere locum nec ad pedes deprimere sanctam crucem. Nullatenus ergo hinc humilitas Papæ sed summus ejus fastus perspicitur, quando ceu Numen aliquod Divinum, aut rectius, idolum osculis, quæ olim idololatriæ partem absoluebant, suscipi vult, & instar Caligulæ & Diocletiani purpura, gemmis & margaritis ornatos & superbientes pedes osculandos porrigit: Signumque sic extremæ humilitatis Salvatoris Nostri superba elatione ad pedes deprimunt. Sed & vereor, ne gratis hæc dicantur de Papa, quod honorem hunc omnem & totum in Christum & ejus crucem redundare velit. Habemus enim reum consentem in Alexandro III. qui volebat admittere excusationem Imperatoris Frideric:

E

rici:

34
 tici: Non tibi, sed Petro, regerendo: & mihi & Petro. Frustra
 denique adiacuntur illa, quæ de oculis antiquitus datis Imagini-
 bus Christi & Sanctorum & signo Crucis prolixè laudati Bastiatores
 memorare solent. Ut enim imaginum, altarium & valorum sa-
 crorum una cum Reliquiarum cultu, adorationes & osculationes
 non habent testimonia nec exempla purioris ævi; Ita originem
 debent hominibus in superstitionem proripientibus, quibus in ea eoque
 prolapsi, ut quid inter Gentilium idololatriam, & Christianorum
 Iconolatriam fuerit discriminis, sapientiores haud potuerint co-
 gnoscere, Sed de hisce fusius Chemnit. in Exam. Conc. Trid. P. IV. de I-
 mag. p. m. 676. b. & nostrates passim egere. Concludimus ergo cum vo-
 to Davidis: *non veniat mihi pes superbiae & manus peccatoris non mo-
 veat me, ibi ceciderunt omnes qui operantur iniquitatem*, Psal.
 XXXI, v. 12 & Augustini verbis super h. l. p. 273. 274. *Non ve-
 niat mihi, inquis, pes superbiae. Quare illum pedem dixit? (sc.
 Scitanam qui Adamum seduxit) quia superbiendo Deum deseruit
 & discessit; & pedem ipsius affectum ipsius dixit. Et manus
 peccatoris non moveat me, i. e. opera peccatoris non moveant
 me, ut illa imitari velim. Id. o cum cautam faceret Dominus
 Ecclesiam, ait: illa tuum observabit caput & tu ejus calcaneum.
 Serpens observat calcaneum, quando tibi veniet pes superbiae,
 quando laboris, Tu autem caput ejus observa, Inivium
 omnis peccati superbia.*

H. I.

TANTUM.

AB: 153151

ULB Halle 3
002 635 879

TA 30C

H. 73.

DISPUTATIO THEOLOGICA,
DE

26
**PODOLATRIA
PAPÆA,**

SIVE
**OSCULO PEDUM PONTI-
FICIS ROMANI,**

Quod ipse ex stricto jure Divino & Huma-
no ab omnibus Christianis & summis
Christiani orbis Monarchis
exigit,

DIVINA ASSISTENTE GRATIA
CONSENTIENTE VENERANDA FACULTATE
THEOLOGICA,
SUB PRÆSIDIO
BERNHARDI von SANDEN,

SS. Theol. Doct. Prof. Prim. Concion. Aul. Prim.,
Consist. Sambiensis Consilarii,
ad defendendum suscepta

à
JOHANNÉ HENRICO KRÉUSCHNER,
Ad Diem i. Septembr. Anno MDCCXX . H Lq; S:

REGIOMONTI, TYP.S REUSNER ANIS.